

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 43. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 24. juni 2021

Tidspunkt: kl. 11.00

Sted: vær. 2-145

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Kasper Roug (S), Rasmus Nordqvist (SF), Erling Bonnesen (V), Kim Valentin (V), Torsten Schack Pedersen (V), Alex Ahrendtsen (DF), Orla Østerby (UFG) og Per Larsen (KF).

Desuden deltog: Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Rasmus Prehn.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3806 (landbrug og fiskeri) den 28.-29. juni 2021

EUU alm. del (20) – bilag 653 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri forelagde alle punkter til orientering.

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0392

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 3)

EUU alm. del (20) – svar på spm. 108, om hvorvidt regeringen støtter EU-parlamentets forslag i forhandlingerne med Rådet om landbrugsstøttereformen, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

KOM (2018) 0392 – bilag 10 (kopi af MOF alm. del - bilag 410: Henvendelse om den kommende landbrugspakke)

KOM (2018) 0392 – bilag 9 (kopi af MOF alm. del svar vedr. landbrugsstøtte, landbrugsdrift og CAP'en)

EUU alm. del (20) – svar på spm. 56, om de igangværende forhandlinger om en reform af EU's landbrugspolitik, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

EUU alm. del (19) – bilag 416 (fortroligt udvalgsmødereferat side 599 FO, forhandlingsoplæg forelagt 24/1-20)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 1-3 handler om landbrugsreformen. Vi kom desværre ikke helt i mål på rådsmødet i maj. Nu skulle vi meget gerne kunne lande en aftale, selv om der selvfølgelig aldrig kan stilles garantier for den slags.

Der er sket fremskridt i forhandlingerne. Det gælder bl.a. for eco-schemes. Der er enighed om, at eco-schemes skal bidrage til opfyldelse af målsætninger om klima, miljø, biodiversitet eller dyrevelfærd og antibiotikaresistens. Medlemslandene skal desuden bruge et pointsystem til at sikre effektiviteten af eco-schemes-ordningerne til at opfylde de fastsatte mål. Niveauet for den grønne øremærkning til eco-schemes i søjle 1 ventes at lande med et kompromis på 25 pct. Desuden indføres en læringsperiode fra 2023-2024 med en vis fleksibilitet, hvis der ikke er søgning på eco-schemes i forhold til de afsatte midler. Det er positivt, men der er fortsat uenighed om, hvordan fleksibiliteten skal indrettes.

Der er stadig nogle udeståender om de grundlæggende krav til arealstøtte. Det er de såkaldte GLM krav om "god landbrugs- og miljømæssig stand". Det gælder særligt GLM-krav 9 om udlægning af omdriftarealer til ikke-produktive elementer. Her er der stadig et stykke vej mellem Europa-Parlamentet og medlemslandene.

Der er endnu heller ikke enighed om GLM-krav 8 om sædskifte. Europa-Parlamentet ønsker et eksplicit krav om afgrøderotation på markblokniveau og en begrænsning af dyrkning af monokulturer. Vi ser gerne, at der bliver mere fleksibilitet for medlemslandene til at fastsætte kravene i relation til sædskifte på baggrund af landbrugsfaglig viden om, hvordan plantesygdomme begrænses.

Af andre udeståender kan nævnes emner som omfordelingsstøtte, udjævning af støtten per hektar samt sociale og arbejdsmarkedsmæssige forhold. Med det seneste kompromisforslag om omfordeling af landbrugsstøtten forventes det, at mindst 10 pct. af søjle 1 skal anvendes hertil. Her bør det være op til medlemslandene at vurdere behovet. Der bør som minimum kunne tages hensyn til intern omfordeling via udjævning af støtten pr. hektar. I Danmark lægger vi f.eks. op til at udjævne støtten pr. hektar.

Fra dansk side arbejder vi desuden på at sikre den bedst mulige bruttoarealmodel. Det er vigtigt, at arealer som tages ud af klimahensyn fortsat kan få støtte.

Europa-Parlamentet ønsker endelig fortsat en relativ vidtgående model for sociale forhold, mens medlemslandene er tilbageholdende. Jeg håber, at der kan findes et godt kompromis, der respekterer den danske arbejdsmarkedsmodel.

Det bliver nogle svære forhandlinger, men det burde kunne lade sig gøre at nå i mål i næste uge.

Erling Bonnesen: Jeg ved, at ministeren er opmærksom på det, men jeg vil alligevel for en sikkerheds skyld opfordre til, at man ikke trækker yderligere i retning af renationalisering. Danmark bør være bannerfører og appellere til et samarbejde om en fælles landbrugspolitik – det var en af grundidéerne i vores union. Men ikke desto mindre lader risikoen for renationalisering til at blive større fra aftaleperiode til aftaleperiode. Når der bliver indført nye krav, er det vigtigt, at de gælder

hele vejen rundt, og at man ikke rykker ved det overordnede perspektiv, mens der selvfølgelig skal forsøges at tage hensyn til, hvis der i et land gælder nogle helt særlige forhold, f.eks. med hensyn til biavl, som ministeren nævner.

For så vidt angår grønne tiltag og udbygning af produktionen af nye, plantebaserede alternativer til animalske produkter, vil jeg sige, at det ikke må ske på bekostning af det bestående. Den bærende del af vores fødevareeksport er stadig animalsk. Men det er godt, at der opstår et marked for plantebaserede produkter – vi skal producere det, som kunderne efterspørger, hvad end det er plantebøffer eller flæskesteg. Jeg håber, ministeren vil bekræfte, at man ikke kommer ud med en aftale, der lægger sten i vejen for dem, der står over for at skulle reinvestere i gode danske stalde.

Endelig vil jeg gerne høre ministeren slå fast, at landbruget og gartnerierne i Danmark overholder de gældende regler. Det er fint at diskutere sociale forhold, men der synes i debatten at være en ærgerlig tendens til at male et billede af, at man i Danmark ikke overholder reglerne. Hvis der undtagelsesvis er en enkelt, som ikke overholder reglerne, skal hammeren selvfølgelig falde. Men det skal være sådan, at vi følger de gældende regler på arbejdsmarkedet, og derfor burde det egentlig ikke være nødvendigt at inkludere et sådant kapitel om sociale forhold.

Rasmus Nordqvist: Medierne bringer jævnligt historier om, hvordan både unionsborgere og tredjelandsborgere blive udnyttet som arbejdskraft. Har man forhandlet sig frem til en måde at håndtere problemet på, der samtidig tager hensyn til den danske arbejdsmarkedsmodel?

Forhandlingerne har desværre mistet den grønne glans. Det fremgik tydeligt af ministerens udtalelser i forbindelse med det sidste rådsmøde – det grønne er kun godt, hvis det bliver gjort i begrænset omfang. Da MFF-diskussionen startede, sendte Kommissionen diverse uformelle tekster rundt, og i december 2020 kom der én, hvori man talte for, at 40 pct. af landbrugsbudgetterne skulle bidrage til klimamålsætningerne, og at 7,5 pct. skulle bidrage til biodiversitetsmålsætningerne. Indgår disse ønsker i CAP-reformen?

En ny rapport fra Revisionsretten viser, at de mere end 744 mia. kr., som var øremærket til klimaindsatser i den seneste landbrugsperiode, ikke havde nogen gavnlig effekt for klimaet. Hvordan sikrer vi, at det ikke sker igen, når nu dette forslag er blevet så udvandet, som det er på det grønne område? I det portugisiske formandskabs kompromistekst står der, at man med jævne mellemrum skal sikre sig, at landbrugspolitikken stemmer overens med den grønne pagt. Hvor langt er man med det?

Forslaget indebærer 25 pct. grøn indsats i søjle 1, men hele tiden lægges der vægt på fleksibilitet, f.eks. i form af en læringsperiode. I forvejen er vi forsinket med denne reform; CAP-perioden er blevet meget kort. Risikerer vi ikke, at reformen, som virkelig skulle have gjort en forskel for klimaet og biodiversiteten, bare bliver én lang læringsperiode, hvor vi ikke kommer nogen vegne? Gør man fra dansk side noget konkret for at modarbejde dette, så vi rent faktisk kommer til at opleve handling på det grønne område?

Man kan godt blive nervøs for, at bruttoarealsmodellen ikke bliver en realitet alligevel. Kan ministeren knytte nogle ord til, hvordan man fra dansk side kæmper for at bibeholde den?

Kim Valentin: I samlenotatet står der, at man vil støtte modstandsdygtighed med henblik på at øge fødevarerikkerheden. Kan ministeren uddybe det? Hvilke tiltag kan søsættes her? Det lader til, at

der hersker en idé om, at småt er godt, og stort er skidt. Lige pludselig skal store landbrug ikke have den samme støtte som små landbrug, men store landbrug er jo dem, der kan gøre mest for klimaet. Det er underligt, at man er begyndt at tænke på den måde.

Hvorfor vil Europa-Parlamentet ændre på afrapporteringsmodellen?

Støtter regeringen, at der kommer yderligere handelsnormer på landbrugsvarer?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg er hundrede og ti procent enig med Erling Bonnesen i, at landbruget ikke skal renationaliseres. Tanken er, at vi udformer en fælles EU-landbrugspolitik og gør en fælles grøn indsats med det nye CAP-system. Det er én for alle og alle for én. Vi skal løfte i flok for at nå de grønne mål, og Danmark indgår i den række lande, der trækker forhandlingerne i den grønne retning. Tyskland har i høj grad også engageret sig, og det kan ses som et udtryk for et større fælleseuropæisk engagement i det grønne. Selvfølgelig er der lande, som trækker i den modsatte retning, men der lader til at være forståelse for, at vi skal have en fælles politik på området. Der skal være fair konkurrence for alle erhvervsdrivende i Europa. Det nytter ikke, at vi har meget stramme krav i Danmark, hvis man forholder sig mere lempeligt i Bulgarien og Rumænien.

Jeg er glad for at høre Erling Bonnesens opbakning til, at vi får sat skub i plantebaserede produkter. Jeg tror, at Danmark kommer til at være førende på området. I forbindelse med landbrugsforhandlingerne har der blandt Folketingets partier været bred interesse i en højere grad af plantebaserede produkter. Vi er i gang med at overveje muligheden for at lave særlige eco-schemes, som går mere i retningen af plantebaserede produkter. Her er Erling Bonnesen bekymret for, at det vil gå ud over støtten til animalske produkter. Det tror jeg ikke kommer til at ske. I Danmark er vi meget optaget af de nye kostråd, der opfordrer til at spise lidt mindre kød og lidt mere fisk og plantebaserede produkter, men jeg er overbevist om, at folk stadig sætter pris på en god bøf eller en flæskesteg. Selv om jeg spiser mere og mere plantebaseret, har jeg på nuværende tidspunkt ikke nogen planer om at lægge kødet på hylden, og det tror jeg er en generel tendens i Europa. Vi holder fast i kødet, men vi skal være bedre til det med planter.

Det er rigtigt, at det generelle billede i Danmark er, at reglerne bliver overholdt. Vi skal derfor passe på med at få det til at virke, som om mange snyder, når man en gang i mellem hører om kedelige sager med tvivlsomme løn- og arbejdsvilkår. I Danmark har vi en meget organiseret arbejdskraft, vi har arbejdsmiljøkontrol, vi har en stærk fagforening osv. I nogle af de andre europæiske lande har man slet ikke den samme tradition for at have så godt styr på løn- og arbejdsvilkår. Derfor er der en interesse for at få sat det på dagsordenen. Sammen med svenskerne og finnerne forsøger vi at kæmpe for ikke at få undermineret vores tradition for kollektive overenskomster, men det ser ud til, at kompromisteksten vil tage hensyn til det.

Til Rasmus Nordqvist: Helt konkret foreslår man, at der indføres konditionalitetskrav på tre EU-direktiver vedrørende arbejdsmiljøregler samt direktivet for gennemsigtige og transparente arbejdsvilkår. Eksisterende kontrol og vurdering kan anvendes ved overtrædelser til at kunne resultere i en reduktion af landbrugsstøtten.

Selv om der helt generelt er orden i penallhuset, når det gælder arbejdsvilkår i Danmark, findes der desværre kedelige eksempler. Jeg blev i går bekendt med en artikel i Fagbladet 3F, som beskriver

den på alle mulige måder tvivlsomme og ulykkelige situation for ukrainske fodermestre ansat af danske landmænd. Man kan se et videoklip, hvor en dansk landmand med trussel om firing afpresser en ukrainsk fodermester til at aflevere en del af sin udbetalte løn tilbage i en konvolut. På den måde får man nemlig stadig en overenskomstmæssig løn på papiret. Der er formentlig tale om nogle særligt grove tilfælde og altså ikke et generelt billede, men ét eksempel er jo ét for meget. I transportsektoren var der også en sag med filippinske chauffører, som levede under kummerlige vilkår og blev tvunget til at sidde bag rettet, selv om de var syge og havde diarré, hvilket heller ikke kan siges at være godt for trafiksikkerheden.

Der findes altså nogle, som i jagt på ussel mammon er parat til overtræde helt almindelige menneskelige spilleregler. Jeg tror, alle her er enige om, at der skal være fokus på sociale og arbejdsmarkeds-mæssige forhold. Men vi skal finde en løsning, som ikke skader den danske arbejdsmarkedsmodel. I dets nuværende udformning karambolerer forslaget ikke med vores interesser på området.

Jeg deler ikke indtrykket af, at man kun ønsker grønne tiltag i begrænset omfang. Jeg oplever et reelt engagement i det grønne. Selv min tyske kollega Julia Klöckner, som jo er konservativ, er stærkt optaget af grønne tiltag og presser på for en grøn retning. Det samme gælder for mine spanske, svenske og hollandske kolleger. Et læringsår er ikke det samme som et fjumreår; man har ikke til hensigt at udhule den grønne ambition, blot gøre plads til en form for indflyvning, som vi kender det fra andre sammenhænge.

Ikke desto mindre kan jeg sagtens forstå Rasmus Nordqvists ærgrelse og bekymring over, at CAP-perioden nu bliver lidt kort. Nogle dele kunne godt have været mere grønne og mere ambitiøse, men som det altid forholder sig i politik – og når hele EU skal blive enige om en sag – kan det bedste hurtigt gå hen og blive det godes fjende. Der er altså taget skridt i den rigtige retning, og som ny på området blev jeg positivt overrasket over, hvor fremme i skoene nogle af mine konservative og liberale kolleger er. Dertil mener jeg også, at den rette balance er fundet med hensyn til at sikre lønmodtageres vilkår, og at det ikke skal koste arbejdspladser.

Både Rådet og Parlamentet støtter bruttoarealmodellen, som kan give landbrugeren fleksibilitet til at lade småbiotoper opstå på det dyrkede landbrugsareal til gavn for både miljø og biodiversitet, natur og klima. Desværre er Kommissionen ikke så begejstret for modellen, men det er en sag, som vi bliver ved med at lægge vægt på og gang på gang presser på for. Senest fik jeg i en natte-time i Bruxelles mast mig frem til formandskabet for at fortælle om bruttoarealmodellen, og det lykkedes mig at gøre dem bevidst om dens værdi. Det skal vi prøve at gøre mere ud af.

Ønskerne om, at 40 pct. af landbrugsbudgetterne skulle bidrage til klimamålsætninger og 7,5 pct. til biodiversitetsmålsætninger, er fortsat en del af forhandlingerne, og Kommissionen vil følge fordelingen af midler til disse formål. Regeringen er ligeledes opmærksom på det.

Revisionsrettens særberetning gennemgår bredt landbrug og EU's indsats på klimaområdet i perioden 2014-2020. Hovedpointen i særberetningen er, at målsætningen om at anvende 20 pct. af EU's landbrugsbudget på EU-plan til klimaformål, har været uden den store effekt. Mens det selvfølgelig er træls, er det godt, at der findes et organ som Revisionsretten, som sætter problemet i fokus. Umiddelbart er jeg dog ikke helt enig i, at det har været uden effekt. Det har i høj grad været

en regnskabsøvelse internt i Kommissionen, og derfor har vi brugt meget tid i reformforhandlingerne på at sikre, at alle medlemslande leverer på det grønne, og at det bliver reelt grønne tiltag, som tæller med og ikke kun virker på skrivebordet. Regeringen er meget opmærksom på dette punkt.

Til Kim Valentin: Sagen om ændringen af afrapporteringsmodellen er frafaldet.

Der vil ikke blive indført flere handelsnormer med forslaget. Europa-Parlamentet havde foreslået indførelsen af handelsnormer for flere sektorer, herunder for okse- og kalvekød, fårekød og svinekød, men det blev afvist af Rådet og Kommissionen. Vi regner dog med, at der i slutningen af året vil komme et forslag om en revision af handelsnormerne.

Erling Bonnesen: Hvad angår det sociale område og arbejdsmarkedet, kan vi lynhurtigt blive enige om, at hammeren skal falde over de brodne kar. Ministeren nævner en kompromistekst – hvilke effekter vil den have på de danske forhold? Vil den påvirke vores arbejdsmarkedsmodel? Det er mit indtryk, at man i Danmark helt generelt følger de gældende regler, men hvad kan de, som følger reglerne efter bedste evne, imødesee? Bliver det en hensigtserklæring? Får det mest betydning i andre EU-lande, eller kan det have konsekvenser i Danmark?

Vi er enige om, at markedet for plantebaserede produkter skal dækkes. Her skal vi være frontløbere og producere verdens bedste plantebøffer til dem, der gerne vil have det, ligesom vi producerer de bedste animalske fødevarer. Dog kan man somme tider få indtrykket af, at regeringen måske har tænkt sig stiltiende at acceptere, at den animalske produktion over tid vil gå ned. Når de, der sidder på en stor del af den animalske produktion i Danmark, går ind i overvejelser om at lave forskellige selskabsmodeller og lægge udviklingsorienterede investeringsplaner, kigges der meget på, om der bliver skabt nogle rammer for den animalske produktion, eller om det fra regeringens side bliver accepteret, at den bliver sat i et langsomt bakgear. For det går jo ikke. Lige så vel som der skal satses på plantebaseret produktion, skal der satses på animalsk produktion. Det er ikke enten-eller, men både-og. Det kan vi godt få til at gå i hak med at passe på naturen og miljøet.

Rasmus Nordqvist: Lidt for ofte bliver man mødt med kommentaren om, at det bedste ikke må blive det godes fjende. Nej, det må det ikke, men der er nødt til at være konsekvens i de beslutninger, vi træffer.

Hvordan er tilpasningen til den grønne pagt tænkt? Det fremgår ikke tydeligt af kompromisforslaget. Bliver vi atter nødt til at vente på, at CAP'en er færdig, og Revisionsretten kommer med en rapport, der viser, at vi ikke har gjort nogen forskel? Eller vil der være løbende opdateringer, så vi kan holde øje med, at biodiversiteten og klimaet rent faktisk bliver gavnet?

Så som jeg læser det, drejer det sig jo ikke kun om ét læringsår, men flere. Når CAP-perioden i forvejen er kort, og halvdelen af tiden bliver brugt på læring, er der jo ikke meget tid til at følge op. Hvad er ministerens holdning til det? Agter regeringen bruge læringsår i 2 år, eller har man lidt højere ambitioner jævnfør diskussionerne i de danske landbrugsforhandlinger?

Det er godt, at ministeren gør en indsats for at promovere bruttoarealmodellen for dem, der sidder ved bordenden. Vurderer ministeren, at der vil blive rykket på den dagsorden? Er Kommissionen også lydhør?

Ministeren sonderer mellem de partier, der vil det grønne, og dem, der vil det sociale og sikre arbejdspladser. Her vil jeg bare understrege, at regeringens parlamentariske grundlag prioriterer begge dele. Dog er vi optagede af, at der bliver leveret på løfterne. Derfor kunne jeg godt tænke mig et mere konkret svar vedrørende opfølgningen på klimaindsatsen i CAP-perioden.

Orla Østerby: Det er skræmmende, at der med de 744 mia. kr. ikke er sket nogen forbedring på klimaindsatsen i Europa. I Danmark er der jo sket meget, og ifølge nogle er der lagt om til økologisk landbrug i hele Europa, men det har åbenbart ikke gavnet klimaet. Kan ministeren give et svar på, hvilke af de europæiske lande der bruger de her midler til andre formål end at øge klimaindsatsen? Er Danmark bare et dukseland? Jeg håber, at man i den nye landbrugsaftale vil gøre noget for at præcisere, hvordan de grønne midler kan bruges mere effektivt.

Kim Valentin: Der står i samlenotatet, at man vil foretage monitorering af landbruget. I sit hørings-svar siger Landbrug & Fødevarer, at der i så fald vil være tale om et de facto dobbelt kontrolsystem. Det er der jo ingen, der er interesseret i. Jeg vil gerne høre ministeren sige, at han tager afstand fra, at der opstår dobbeltkontrol, og arbejder for, at man fjerner noget af den eksisterende monitorering, hvis den nye monitorering indføres.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Erling Bonnesen spørger, hvilke konsekvenser kompromisteksten vil have for Danmark. Der lægges op til, at de eksisterende instanser – i vores tilfælde arbejdsmiljøkontrollen og fagforeninger – vil fortsætte med at føre kontrol som før. Danmark vil formentlig bare sejle i smult vande, da vi er et af de lande, der har bedst styr på det med et meget fintmasket kontrolsystem. Opstår der en ny sag som Padborg-sagen eller som den, der blev beskrevet i Fagbladet 3F i går, vil vores eget system kontrollere og håndtere den. Såfremt vi ikke er i stand til det, kan det muligvis få nogle konsekvenser. Men tiltaget kan være med til at sikre, at andre lande bliver bedre på dette felt, hvilket vil betyde mere lige vilkår.

Hvad angår planteproducerede produkter vil jeg tillade mig at parafasere seniorforsker fra Princeton University Timothy D. Searchinger: Danmark, det er positivt, at I går foran og inspirerer flere danskere til at spise mere plantebaseret kost. Men pas på med at skrue ned for den animalske produktion, fordi I er faktisk verdensførende i at gøre det klimaeffektivt. Det vil være ærgerligt, hvis den animalske produktion i stedet bliver flyttet til andre lande, hvor den vil udlede mere CO₂ og indelæse dårligere dyrevelfærd samt løn- og arbejdsvilkår.

Derfor skal vi holde fast i at producere kød. Selv om vi gør, hvad vi kan for at inspirere folk til at spise mere plantebaseret kost, vil folk i fremtiden også spise mere kød, når de bevæger sig ud af fattigdom og ind i mellemindkomstgruppen. Der vil stadig være efterspørgsel på animalske produkter, som jo medfører en del arbejdspladser og gode indtægter. Danmark er tilmed et af de lande, der gør det mest effektivt.

Man skal ikke forbyde folk at vælge mere plantebaseret kost til. De fleste partier er enige om at leve op til EU's vandrammedirektiv, og hvis det skal ske, må nogle måske se sig nødsaget til at skrue lidt ned for deres animalske produktion og lidt op for græs- og planteproduktionen. Man skal ikke tvangsindlægge folk til at producere kød, hvis de gerne vil følge med efterspørgslen på plantebaserede varer. Jeg tror ikke, at vi går glip af vores bøf på den konto.

Læringsperioden er på 2 år, men som Rasmus Nordqvist forhåbentlig også fornemmer i forhandlingerne, har vi fra dansk side ikke planer om at benytte perioden som en mulighed for at være mindre ambitiøse. Vi vil gerne i gang med det samme og bruge musklerne i CAP'en til en ambitiøs grøn omstilling, og dette udgangspunkt deler Danmark med mange af de andre lande. Men desværre er der jo også de lande, som blot ser det som en mulighed for at kunne få flere midler uden at behøve at øge klimaindsatsen – det kan være del en af grunden til, at der samlet set ikke er sket en forskel.

Regeringen arbejder stenhårdt for bruttoarealmodellen, og jeg fornemmer, at den er så godt som hjemme. Formanden har givet tilsagn om at ville tage den med. Aftalen vil dog først blive udarbejdet i næste uge. Danmark indgår i et stærkt samarbejde med Tyskland, Irland og Holland om modellen, og Frankrig og Sverige bakker arbejdet op. Det er helt afgørende for landbrugspolitikken, at vi har den mulighed. Klima og biodiversitet er også vigtig for Kommissionen, så derfor presser vi på for det og bruger vores alliancer – det er nødvendigt, hvis vi skal leve op til den grønne pagt.

Til Orla Østerby: Revisionsrettens rapport er hamrende ærgerlig læsning. Vi bruger en sådan rapport til at stramme op og øge vores engagement. Samtidig får vi en mulig for at sætte det på dagsordenen, hvis rapporten viser, at nogle ikke lever op til forventningerne.

Til Kim Valentin vil jeg sige, at det ikke er hensigten, at der skal være dobbelt kontrol – der vil være et element af monitorering, men det vil ikke blive dobbeltmonitorering.

Rasmus Nordqvist: Det glæder mig, at det ser ud til at lykkes med bruttoarealmodellen.

Ligger læringsperioden fast på 2 år, eller forhandler man stadig varigheden? Og går Danmark i så fald ind for, at man skal tage 2 år ud af en forvejen kort CAP-periode til læring? Jeg kan godt mærke, at mine bekymringer er større end ministerens, men det skyldes blot det forhold, at muligheden for fleksibilitet aldrig synes at komme klimaet og biodiversiteten til gavn.

Hvad angår tilpasningen til EU's grønne pagt, vil jeg igen spørge ministeren, om man forventer at foretage årlige opfølgninger, eller om man venter, til CAP-perioden er overstået. Opfølgningen er af stor betydning, især når der inkorporeres så meget fleksibilitet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg forstår det sådan, at læringsperiodens varighed er fastlagt til 2 år. Det er positivt, at der er en tilpasningsperiode, men vi vil samtidig gerne have en så ambitiøs CAP-periode som muligt. Det skal ikke udvande ambitionerne, men gøre det muligt at få en fornuftig indflyvning.

Jeg oplever, at der er enighed mellem Kommissionen, Parlamentet og Rådet om, at vi skal være ambitiøse med hensyn til at følge op på den grønne pagt. Dog er det ikke videre specificeret, hvordan der skal følges op på det. Den grønne pagt er vel at mærke ikke lovgivning, men et politisk dokument.

Rasmus Nordqvist: Når der står, at de nationale strategiske planer med jævne mellemrum skal tilpasses den grønne pagt, må det have en betydning. Der må være konsekvenser i opfølgningsmekanismen. Ellers vil jeg opfordre ministeren til at arbejde for, at der kommer muskler i den. Det burde efterhånden stå klart for ministeren, at jeg er bekymret for, at der sker en udvanding af et

godt forslag. Man bruger ord, som ikke rigtig har nogen betydning. Og det gør man også i fortolkningen af, hvad det betyder at tilpasse de nationale strategiske planer til den grønne pagt.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg forstår Rasmus Nordqvists kommentar som en politisk tilkendegivelse – et ønske om mere konkretisering og flere forpligtelser. Det har jeg en vis forståelse for. Man skal imidlertid passe på med at komme med fordomme om, hvordan tingene forholder sig i EU-sammenhænge. Det bør ikke være helt ukendt for Rasmus Nordqvist, at der i EU kan være tendens til store armbevægelser og politiske erklæringer, uden at det nødvendigvis kræver en meget konkret opfølgning. Det er selvfølgelig uhensigtsmæssigt for landbrugspolitikken, og regeringen forsøger også at bakke op om at gøre det så konkret som muligt. Kommissionen så det gerne implementeret, men det har mødt modstand fra medlemslandene. Din politiske bemærkning er taget ad notam, og vi forsøger at gøre det mere forpligtende, end det er.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0393

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 43)

EUU alm. del (20) - svar på spm. 108, om hvorvidt regeringen støtter EU-parlamentets forslag i forhandlingerne med Rådet om landbrugsstøttereformen, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

KOM (2018) 0392 – bilag 9 (kopi af MOF alm. del svar vedr. landbrugsstøtte, landbrugsdrift og CAP'en)

EUU alm. del (20) - svar på spm. 56, om de igangværende forhandlinger om en reform af EU's landbrugspolitik, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

EUU alm. del (19) – bilag 416 (fortroligt udvalgsrådsreferat side 599 FO, forhandlingsoplæg forelagt 24/1-20)

Punkt 1, 2 og 3 blev behandlet samlet under punkt 1.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0394

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 59)

EUU alm. del (20) - svar på spm. 108, om hvorvidt regeringen støtter EU-parlamentets forslag i forhandlingerne med Rådet om landbrugsstøttereformen, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

KOM (2018) 0392 – bilag 9 (kopi af MOF alm. del svar vedr. landbrugsstøtte, landbrugsdrift og CAP'en)

EUU alm. del (20) - svar på spm. 56, om de igangværende forhandlinger om en reform af EU's landbrugspolitik, fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri

EUU alm. del (19) – bilag 416 (fortroligt udvalgsrådsreferat side 599 FO, forhandlingsoplæg forelagt 24/1-20)

Punkt 1, 2 og 3 blev behandlet samlet under punkt 1.

4. Markedssituationen for landbrugsvarer

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 71)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Situationen er generelt positiv set fra et dansk synspunkt. Jeg henviser til samlenotatet for yderligere.

Kim Valentin: Hvilken betydning har covid-19 haft for markedssituationen for landbrugsvarer?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Fødevare- og landbrugssektoren har generelt vist sig omstillingsparate under covid-19-pandemien. Trods omfattende restriktioner har sektoren klaret sig godt igennem og ligger nu på et stabilt niveau. Forstyrrelser på markedet som følge af covid-19 har understøttet eksisterende udviklingstendenser. Vi ser mere onlinehandel og en stigende lokal afsætning af varer, og derfor har der ikke været omfattende omstruktureringer af handlen.

EU's relation til USA er forbedret med den nye amerikanske administration. Der er høje forventninger til genopretningen af EU's økonomi så vel som den globale økonomi oven på covid-19. Det viser sig faktisk, at landbruget ikke har været helt så hårdt ramt, som det har andre steder.

5. Udkast til Rådets afgørelse, som anmoder Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af Unionens situation og muligheder for import, evaluering, produktion og markedsføring af biologiske bekæmpelsesmidler inden for Unionens område og et forslag, hvis det er relevant i lyset af resultaterne af undersøgelsen

– *Vedtagelse af rådsafgørelse*

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 75)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Sagen blev forelagt i marts. Vi støtter, at der igangsættes en undersøgelse.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – mod et mere bæredygtigt fiskeri i EU: Status og retning for 2022

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

KOM (2021) 0279

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 78)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Meddelelsen giver en generel status over bestandsudviklingen, fiskerflådens økonomiske situation og en tidsplan for forslagene om fiskerimuligheder for 2022.

Vi vil understrege vigtigheden af, at vi følger princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte, forvaltningsplaner og den biologiske rådgivning. Et af de vigtige fokuspunkter er den nye situation efter brexit. Langt de fleste kvoter skal nu fastsættes i forhandlinger med tredjelande. Det er vigtigt, at kvoterne kommer på plads rettidigt. Vi vil desuden lægge vægt på en harmonisering af regler for fiskeriforvaltningen med bl.a. Storbritannien og Norge. Det skal gøres for at lette fiskeriet mellem farvande.

Torsten Schack Pedersen: For nogle måneder siden fik Strandby Fiskeriforening foretræde for Miljø- og Fødevareudvalget om tobiskvoten. Her redegjorde de for, hvordan den ville have været betydeligt større, hvis man havde fastholdt den gamle måde at bruge den biologiske rådgivning på. Det vil sige, at der er lagt et ekstra sikkerhedsnet ind i kvoterne, hvilket har medført, at de har været faldende til stor frustration hos mange. Hvad er regeringens tilgang til det?

Kim Valentin: Det er en sørgelig fiskeriaftale, der som led i brexit blev indgået i sidste uge. Medfører den, at fiskerne ikke kan få erstatning for det, de mistede på grund af brexit, da det i givet fald ville gælde som statsstøtte?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg vil give Torsten Schack Pedersen ret i, at det kan forekomme lidt disproportionalt, når der lægges en sikkerhedsmargen oven i den egentlige biologiske vurdering. Vi er nødt til at respektere Det Internationale Havundersøgelsesråds (ICES) vurdering, men vi forsøger ikke desto mindre at indgå i en kritisk dialog med dem om, hvorvidt det er den rigtige måde at gøre det på. En af deres pointer lyder, at der kan være en større usikkerhed, når kvantum er større, og at man derfor må lægge en større sikkerhedsmargen ind. Vi skal selvfølgelig passe på vores havmiljø og vores fiskebestande, men vi skal ikke være overforsigtige, hvis andre ikke er det.

Ved gårsdagens samråd brugte vi en time på at forsøge at komme i dybden med brexitaftalen, og sagen er, at vi godt kan give direkte kompensation til fiskerne – også til dem, der blev ramt i første kvartal – men der er nogle begrænsninger for hvordan. Udfordringerne ligger i statsstøttereglerne, og det vil sige, at man godt kan kompensere for fiskernes tab, men at det bliver sværere, når man bevæger sig ud over det. Vi har forsøgt at gradbøje reglerne for at kunne give lidt mere, men det var ikke en mulighed. Der er dog andre tiltag, vi kan supplere med. Fiskerne har foreslået en op-hugningsordning på 20 pct., som vi er villige til at forhandle om. Desuden er der en oplægningsordning og en udviklingspulje med muligheden for at give tilskud til nye, mere skånsomme fiskereds-kaber, så værdien af fangsten bliver større, mens man tager behørig hensyn. Søren Gade (V) fra

Europa-Parlamentet har været ude med en historie om, at man i Danmark på vanlig vis bare tolker reglerne mere nidkært end i andre lande, men det har vi fået afkræftet.

Danmark har modtaget i omegnen af 2 mia. kr., og heraf skal ca. 1,2 mia. kr. gå til fiskeriet. Folketinget vil på et tidspunkt blive indkaldt til forhandlinger om at skrue fordelingen af disse midler bedst sammen. Fiskerierhvervet har også bedt om tid til at overveje deres ønsker. Planen er, at forhandlingerne begynder efter sommerferien, og så kommer pengene formentlig ud i starten af 2022.

Kim Valentin: Mener ministeren, at der kan være tale om ekspropriationsvilkår? Hvis ministeren ikke ved det på stående fod, kan det så blive undersøgt, og kan ministeriet så oversende en liste over det?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Så vidt jeg er oplyst, vil der ikke være tale om ekspropriation, men jeg vil opfordre Kim Valentin til i stedet at rette henvendelse til justitsministeren for en afklaring.

7. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009, og ændring af Rådets forordninger (EF) nr. 768/2005, (EF) nr. 1967/2006, (EF) nr. 1005/2008 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1139 for så vidt angår fiskerikontrol

– *Generel indstilling*

KOM (2018) 0368

Rådsmøde 3806 – bilag 1 (samlenotat side 82)

EUU alm. del (20) – bilag 650 (henvendelse af 18/6-21 fra flere organisationer)

EUU alm. del (20) – bilag 458 (udvalgsmødereferat side 1161 FO, forhandlingsoplæg forelagt 19/6-20)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Formandskabet lægger op til en generel indstilling på rådsmødet. Forslaget er forhandlet i over 3 år. Der blev taget et forhandlingsoplæg i juni 2020.

Vi har lagt vægt på at få en tidssvarende og grøn fiskerikontrol, der giver mulighed for reel kontrol af landingsforpligtelsen. Samtidig skal den have fokus på forenkling, omkostninger og byrdereduktion. Fra dansk side har det været en prioritet, at krav om elektronisk monitorering med anvendelse af kamera introduceres, samt at det er baseret på en risikovurdering. Det sikrer effektiv kontrol af landingsforpligtelsen og er et omkostningseffektivt instrument.

I kompromisteksten lægges der godt nok op til, at elektroniske fjernovervågningssystemer anvendes på fartøjer med en længde på 24 m og derover. Det skal også være på basis af en risikovurdering. Der er ikke krav om, at kamera skal være en obligatorisk del af dette system – men dog altså elektronisk monitorering. Der er heller ikke inkluderet bestemmelser om, at anvendelse af kamera bør medføre forenklinger af andre regler. Vi har måttet konstatere, at vi står alene i Rådet på dette punkt. Vi vil dog fortsætte arbejdet for at fremme denne dagsorden. Det gælder f.eks. i regionalt samarbejde, hvor Danmark er i front.

Der er i forhandlingerne i Rådet sket forbedringer på mange andre punkter i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. Det gælder f.eks. bulk-problematikken, som drejer sig om problemet med registrering af fangster i logbogen for pelagiske og industrielle usorterede fangster. Det er i Rådets tekst løst i overensstemmelse med danske ønsker.

Der er fjernet krav om anvendelse af administrative bøder. Det har været afgørende fra dansk side, at bøder altid skal kunne indbringes for retten. Kravet om minimumsbøder for alvorlige overtrædelser er også fjernet.

Afslutningsvist vil jeg nævne, at vi må acceptere, at visse særligt grove overtrædelsestyper automatisk vil skulle ses som alvorlige. Det må vi leve med, selv om vi i dansk forvaltningspraksis har tradition for, at vi altid skal se på den konkrete sag.

Selv om teksten ikke indeholder alt, hvad vi har ønsket, så ser det ud til, at Danmark kan tilslutte sig kompromisteksten. Efter den generelle indstilling i Rådet vil arbejdet fortsætte i trilogforhandlinger.

Torsten Schack Pedersen: Det bør ikke komme som nogen overraskelse for ministeren, at min begejstring for kamera kan ligge på et meget lille sted. Det forslag, der oprindeligt blev lagt på bordet, er i min optik for vidtgående. Jeg kan forstå, at man siden har anlagt en mere risikobaseret tilgang, men jeg vil bestemt ikke anbefale at tage kameraet i brug. Hvordan vil ministeren i givet fald kunne være i stand til at sikre, at der bliver lige vilkår for alle? Til oktober skal danske fiskere på forsøgsbasis have kamera ombord i Kattegat, mens de tyske og svenske fiskere, der fisker efter de samme arter, ikke skal have det. Som det fremgår af høringssvarene fra Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) er det kilde til stor frustration, og man frygter, at der i det samme farvand vil gælde forskellige regler for fiskere under forskellige flag.

Som jeg forstod det på ministeren, er der ingen garanti for, at et eventuelt kamerakrav eller en øget brug af elektronisk monitorering vil blive fulgt op med lempelser på anden vis. Tidligere er kameraforsøg i Danmark netop blevet fulgt op med større kvoter eller lempelser på anden vis. Det er bl.a. derfor, at danske fiskere hidtil har været villige til at deltage i kameraforsøg, og jeg synes, lempelser eller øgede kvoter burde være en betingelse for at deltage i forsøgene.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Vi har sagt til dem, der deltager i forsøgsordningen, at vi er med på, at de skal have større kvoter, når nu arbejdet bliver mere besværligt for dem. Vi presser også på for, at der kan komme ekstra fordele, hvis det skulle vise sig at blive en permanent ordning.

Måske skulle det snarere ske i Miljø- og Fødevareudvalget og ikke i Europaudvalget, men det kunne være en fordel rent faktisk at få set nogle af de videoer, der bliver optaget om bord på skibene. Det er altså ikke "Big Brother is watching you". Der bliver kun filmet der, hvor fiskene bliver landet – hvordan de kommer ind, og hvordan de bliver sorteret. Man slipper sådan set bare for at blive hjemsoget af den manuelle fiskerikontrol. Jeg synes, vi skal bruge lidt tid på at finde ud af, hvad der er op og ned. Ordningen kan være en fordel, men det er selvfølgelig en komparativ ulempe, hvis vi er de eneste, der har den slags kontrol. Den manuelle kontrol er i øvrigt omkostningstung, så det er en meget svær balance. I Danmark har man forsøgt at være firstmovers og inspirere andre til det den slags kontrol, for det er en meget mere effektiv måde at gøre det på. Faktisk har det medført, at man har opdaget overfiskeri i forhold til kvoterne. Man skal selvfølgelig passe på med at konkludere for tidligt, men noget tyder på, at der har været udfordringer med at leve op til reglerne, og at den gamle måde at kontrollere på ikke har været tilstrækkelig. Jeg er dog ikke i tvivl om, at de fleste fiskere gør deres yderste for at tage hensyn.

Det er som sagt de regionale tiltag, vi arbejder med, men lad os eventuelt tage et bilateralt møde, hvor vi kommer mere i dybden med, hvad vi gør med hensyn til kameraerne. Vi skal være ambitiøse med indsatsen for havmiljø og fiskebestande, men vi skal også have nogle tålelige vilkår for de erhvervsfiskere, der i forvejen er pressede.

